

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

142. An celebrare extra locum sacrum sit peccatum mortale? Et additur, quod præter peccatum mortale, nullam tamen pœnam suspensionis, vel interdicti ipso iure incurrunt huiusmodi violatores? Ex part. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

merent Hostias in Sacrificio Missæ manu sinistra, vt faciunt, ergo.

4. Item considerandum est, quod non sumus in casu quo Sacerdotium esset suscipiendum, sed in suscepto; nam vt obseruat omnium Magister D. Thom. in 3. part. q. 82. art. vlt. ad 3. dicendum est non esse eandem regulam in ordine ad susceptionem Ordinum, & administrandum in susceptis. Ratio est, quia is qui ordinem suscipere debet, hoc ipso quod est inhabilis ad eos exercendos, est etiam irregularis, & inhabilis ad eos recipiendos. Qui verò iam ordinatus est, si talis defectus superueniat, dummodo per illum non reddatur notabiliter deformis, potest exercere illa officia, à quibus non impeditur. Quod etiam notauit Palaus, Præpositus, & alij vbi supra, quibus adde Filiucium tom. 1. tr. 19. c. 6. n. 158. Coninck de Sacram. disp. 18. dub. 13. n. 106. vbi sic ait; Quando defectus ordinato superueniunt, tantum prohibent eum Ordinis vsu, quem sine scandalo, aut periculo exercere non potest. Ita ille. Sed hæc non accidunt in casu nostro, vt suppono. Ergo.

5. Nec obstat dicere, per Rubricas Missalis Sacramentum Eucharistiam esse sumendam manu dextera; Nam respondeo, quod hoc in Rubricis asseritur, non quia talis cæremonia contineat in se aliquod particulare significatum, vt eleuatio, & fractio Hostiæ, & similia; sed ad maiorem commoditatem ipsa natura dicente se efficere; omnes enim actiones manu dextera complentur.

6. Adde: quòd Rubricæ Missalis non omnes sunt præceptiuæ, sed aliquæ sunt directiuæ. Vnde docet Antonius Escobar, & Mendoza in Theolog. moral. tract. 1. exam. 11. part. 1. cap. 4. n. 41. & alij, non omnes Missalis Regulas ad mortale obligare, sed tantum illas, quæ sacrificij essentiam, vel quasi essentiam continent. Et illas Rubricas esse præceptiuas tenet Marchinus de Sacram. Ordin. part. 3. tr. 3. cap. 6. num. 4. quæ frangunt aliquam legem Canoniam in corpore iuris contentam, vt de seruando ieiunio, integrando Sacrificio, de ara consecrata, de loco celebrandi non prohibito, de præmittenda Confessione post lethale, de benedictione vestimentorum, & eiusmodi, quorum singula in corpore iuris sunt expressa. Eas verò Rubricas dici directiuas, quæ nec in toto iure Canonico continentur, nec in Rubricis ponuntur cum verbis importantibus præceptum, qualia sunt Mandamus, præcipimus, & similia. Quæ omnia cum non inueniantur in nostro casu, vt de se patet, in illo nullam culpam agnosco. Et dato quòd cæremoniæ, de quibus loquimur, si omitterentur per se aliquam culpam inducerent, quia omittuntur in casu nostro ex iusta causa, nullam culpam inducere dicendum erit.

Sup. hoc infra in Ref. 172. §. Sed aliquis in principio vique ad medium, & in aliis eius primæ not.

Sup. hoc in Refol. not. præterita, & in eodem §. ad medium, à vers. Quod probatur.

Sup. his verbis infra in Ref. 172. §. Sed aliquis, prope finem, vbi qualia sunt, & in aliis eius annot.

7. Non desinat etiam hic obseruare, quòd forsitan Dominus Consulens possit sumere Sacram Hostiam etiam manu dextera; nam licet non possit ad os suum illam appropinquare, videndum est an saltem possit, quasi faciendo Orationem demisso capite, illud adeò inclinare, vt recipiat in ore Eucharistiam intra digitos manus dexterae exiistentem, & sic in rigore, & literaliter obseruaretur Rubrica Missalis. Suppono tamen hanc capitis inelinationem pro sumenda Sacra Synaxi è manu dextera posse fieri absque magna deformitate, vt quidem reor, quod cum sit res consistens in facto, remitto videndam sapientissimis Theologis cum Domino Consulente commemorantibus. Verùm omnia à me superius dicta, ducta esse volo saluo aliorum meliori iudicio, & præsertim doctissimi, & Illustrissimi Antistitis ipsius Consulenti.

RESOL. CXLI.

An secluso scandalo, & contemptu, liceat sine causa infra celebrare extra Ecclesiam? Ex part. 2. tr. 14. Refol. 38.

§. 1. **A**ffirmatiuè responderet Sotus in 4. sent. dist. 23. quæst. 2. art. 3. & post illum Emanuel Sacerdotum rectus ex Magistro Sacri Palatii ver. Missæ, n. 20. Sed peccare mortaliter Sacerdotem celebrantem extra Ecclesiam sine iusta causa, asserunt communiter DD. Villalobos in sum. p. 1. tract. 5. dist. 2. n. 1. Homobonus in exam. Eccl. p. 1. tr. 4. c. 14. q. 137. Syl. uuius in 3. p. q. 83. art. 3. concl. 4. Io. de la Cruz in dicit. conf. p. 2. de sacrif. Missæ, q. 83. dub. 1. concl. 1. Filiucium tom. 1. tr. 5. c. 4. q. 8. n. 115. & alij penes ipsos, & clare hoc determinatur & colligitur ex cap. scilicet, cap. sic ergo, c. nullus, de consecr. dist. 1. Et merito quidem ratione honoris & reuerentiæ tanto Sacramento debita, & cum materia ipsa grauis sit, consequenter obligatio præcepti ex suo genere sub mortali videtur. Cæteras rationes vide apud citatos DD.

RESOL. CXLII.

An celebrare extra locum sacrum sit peccatum mortale? Et additur, quod præter peccatum mortale nullam tamen penam suspensionis vel interdicti ipso iure incurrant huiusmodi violatores. Ex part. 1. tr. 14. & Misc. 4. Ref. 2.

§. 1. **P**ro sententia negatiua, secluso scandalo & contemptu alibi addaxi Sotum, & Sà, quibus nunc addo Ludouicum Lopez in instructio. moral. scientia tom. 2. c. 79. ante §. superest, & horum sententiam nouissimè inuenio nolle reprobare Franciscum Lugo de sacram. lib. 5. cap. 6. q. 2. n. 20. vbi sic ait: Licet reor hanc secundam sententiam esse communem, de iure tutam, & veram, & omninò tenendam in praxi. Quod autem quidam oppositam notare velint, & nimis liberam, absurdamque compellent, non omninò probò, cum habeat pro se, præter Sot. & Sà, non planè doctos & pios, Magistrum etiam Sacri Palatii cum aliis DD. quorum opera correctus Sacerdotum adhuc illam sententiam, quam etiam Azor. iudicat probabilem, dum hanc secundam solum vocat probabiliozem.

2. Plures item huius secundæ partis Auctores nullam notam inuunt primæ. Sanè sicut rigor antiquorum Canonum moderatus fuit quoad templorum consecrationem, vt iam sufficit templi benedictio, vel sola deputatio Prælati; Sic etiam videtur consuetudine temperari; quatenus non requiratur summa necessitas, sicut olim requirebatur in cap. si non alij, de consecr. dist. 1. sed honesta commoditas sufficiat ad celebrandum extra locum sacrum; cum autem commoditas honestatur deuotione particulari frequenter celebrandi, vel audiendi sacrum, quod aliter raro fieret, prima sententia putat excusari mortale peccatum, quod secunda sententia probabiliter negat. Hucusque Lugo.

3. Sed ego puto certissimè affirmatiuam sententiam tenendam esse, quicquid asserat Lugo, & sententia Soti, & Sà est singularis, & contra communem, contra praxim Ecclesiæ, & prohibetur in cap. nullus, de consecr. dist. 1. & in Concilio Tridentino sess. 22. cap. de euitandis in celebr. Missæ, & præter Doctores quos etiam, me citato adducit Lugo vbi supra.

prà n. 19. hanc sententiam, me citato tenet Leander de Sacram. tom. 2. tract. 8. disp. 6. g. 15. Vigetis in 3. p. D. Thoma 9. 83. dub. 14. n. 66. Tannerus tom. 4. quæst. 10. dub. 2. num. 28. Mercerus de Sacram. 9. 83. art. 3. pro-
 pof. 1. qui omnes nominatim contra Sotum, & Sà merito insurgunt.

4. Hanc etiam sententiam præter Hinojosam in direct. tr. de panis verb. baptisimus fol. 321. docet Martinus de San Ioseph in mon. confess. tom. 1. d. 1. tract. 14. de Euchar. n. 6. Bassus in floribus verbo Missa v. n. 1. Tamburinus opus de sacrificio Missa lib. 1. cap. 4. §. 1. num. 2. Cardinalis Lugo de Euchar. disp. 20. num. 48. Machadus tom. 1. h. 4. p. 1. tract. 11. docum. 1. n. 2.

5. Et quidem si ad panem terrestrem manducandam, sunt domus & certa loca deputata 1. Cor. 11. Numquid non habetis domus ad manducandum, & c. quanto magis decet, ut non vbiq; & quous in loco, sed in locis tantum Deo sacratis sacrosancta mysteria celebrentur, & panis ille diuinus comedatur, præpositus in 3. p. D. Th. 9. 83. art. 3. dub. 1. n. 146. & Amicus in Cur. Theolog. tom. 7. disp. 33. sect. 12. n. 331. & 332. vbi sic ait, Sotus putat vix vquam per celebrationem extra locum ad diuinum cultum deputatum peccati mortaliter, modo absit contemptus. Quæ sententia merito non probatur à Valq. disp. 233. c. 1. in fine, eò quòd iura non nisi in necessitate concedant Missarum celebrationem extra loca Deo consecrata, ut habetur Canon. 1. de consecrat. dist. 1. consecrationem, inquit, Ecclesiarum, & Missarum celebritates non alibi, quam in sacratis Domino locis absque magna necessitate fieri debere, liquet omnibus. Vbi verbum, *Debere*, præceptum importat, quod cum sit in materia graui, obligat ad mortale. Ita Amicus;

6. Et contra Sotum nominatim ex ipfomet ordine Patrum Prædicatorum insurgit etiam Magister Marcus Serra in 3. part. D. Thoma 9. 83. art. 3. Dicendum est igitur, extrà casum necessitatis præceptum esse Ecclesiasticum obligans sub mortali, ut Missa tantum celebretur in Ecclesia consecrata, aut benedicta ab Episcopo, vel in Oratorio ad diuinum cultum dedicato, & ab Ordinario designato.

7. Vnde caueant Sacerdotes ab opinione Soti, & Emanuelis Sà, non obstant ea, quæ in eorum fauorem adducit Pater Lugo, vbi sup. & ideò non deferam aduersus illos apponere hic verba Patris Dicastilli de Sacram. tom. 1. tract. 5. disp. 4. dub. 6. num. 85. & 86. vbi sic ait: Quapropter merito rejicitur ab aliis Sotus in 4. dist. 13. quæst. 2. art. 3. qui dixit non opus esse magna necessitate, ut in hoc mortale peccatum excusetur. Quæ doctrina (ne amplius dicam) falsissima est, nam capite nullus, id præcipitur sub comminatione depositionis, & cap. sicut, de consecrat. dist. 1. expressè dicit Pontifex non licere extra Ecclesiam celebrare, nisi summa coegerit necessitas.

8. Minus adhuc probabile est, quòd ibidem asserit Sotus & cum eo Sà verbo Missa, n. 26. scilicet non esse mortale etiam absque necessitate dicere Missam extra Ecclesiam, & absque vlla alia facultate, si absit contemptus, & scandalum; quòd sanè absurdum satis esse probat Suarius disp. 81. sect. 3. nam etiam si ex deuotione quis celebret in sua priuata domo, & secrete, peccat mortaliter, transgrediendo scilicet Ecclesiasticum præceptum in re grauissimum. Ita etiam contra Sotum Nauarrus cap. 25. n. 32. & alij Doctores communiter, inter quos Diana citandus cum multis. Hucsq; Dicastillus.

9. Heu quondam noster, mortuus est enim dum hæc scribo, & quidem intra spatium vnus anni amissi ex Societate Iesuy tres Sapientissimos, & amicissimos Viros Patrem Antonium Quintanadueñas, P. Fran-

ciscum Lugo, & Patrem Ioannem de Dicastillo. Omnes eodem cogimur, omnium versatur vna, serius ocuus fors exitura.

10. Nota tamen, quòd præter peccatum mortale, nullam tamen penam suspensionis, vel interdicti ipso iure incurrunt huius præcepti violatores, quicquid asserit Syluest. verb. Missa 1. 9. 3. §. 5. & Hentiq. l. 9. c. 27. moti ex c. Episcoporum, de priuileg. in 6. quia ibi non est sermo de celebrantibus extra locum sacrum, sed de celebrantibus, vel celebrare facientibus in loco interdicto per censuras Ecclesie, quibus Ecclesie ingressus interdicitur. Sicut bene notatur Suar. disp. 81. sect. 3. non longè à principio, Aegid. 9. 83. art. 3. dub. 1. Pœna verò depositionis, quæ à Syluestro Papa in dicto c. nullus Presbyter, imponitur, non ipso iure, sed ferenda est, ut ex textu constat, & ita etiam docet Cætrus Palaua tom. 4. tr. 22. punct. 8. num. 3.

RESOL. CXLIII.

An Sacerdos Missam nouam celebrans possit se in medio Altaris ad populum vertere, & oblationes ab ipso sponte factas accipere?
 Et notatur quòd tamen non debet circuire Ecclesiam.
 Ex part. 2. tract. 14. Ref. 50.

§. 1. Respondeo affirmatiuè, & ita declarauit Sacra Congregatio, ut notat Homobonus de exam. Eccles. part. 1. tract. 4. cap. 13. quæst. 117. & Naldus in summ. ver. Missa, num. 19. non debet tamen circuire Ecclesiam.

RESOL. CXLIV.

An usus Missarum secularum sit licitus?
 Et docetur, quòd in Ecclesiis Regularium relinquere Missas solemnes diebus festiuis non est peccatum mortale.
 Et quaritur, an Episcopus, in aliena Diocesi possit celebrare Missam solemnem cum paramentis Pontificalibus? Ex part. 11. tr. 6. & Misc. 6. Ref. 23.

§. 1. Affirmatiuè respondet Mercerus de Sacram. in 3. part. D. Thoma, 9. 83. dub. 2. in respons. ad 3. argum. vbi sic ait: Respondetur Missas siccas esse illicitas. Ratio est, quia continet falsitatem. Primum in factis, dum Sacerdos vestitus sacris, accedit ad altare luminatibus incensis, legit Introitum, Orationes, Epistolam, Euangelium, & vsq; ad Canonem, & simulat se celebrare, nec tamen celebrat, quia non consecrat. Secundò, in verbis est falsitas, quia legit Orationes promittentes sacrificium; & tandem gratias agit, quasi sacrificasset, nec tamen sacrificauit. Hinc abrogatæ sunt per synodum Iptens. sub Martino Rhythouio tit. 15. c. 10. & per secundam Cameracens. tit. 3. c. 7. quia continent irrisiones Dei, ut dixit Ioannes Eckius art. 21. ad lib. Annotationum oblationum Carolo V. Dices, S. Dionysius Ecclesiastica hierarch. cap. 7. p. 2. dicit, Cathecumenis præsentibus fieri sacrum solemne pro defuncto, Cathecumeni verò non poterant interesse sacrificio: ergo Missa Cathecumenorum erat sicca. Secundò Feria sexta Parasceues, Sacerdos ad Altare accedit sacris vestibus, & facit Missam imperfectam. Tertid, Missas siccas approbant Guido de Monte Rocherij, tract. 4. Manipuli Curatorum, cap. 7. item Sacerdotale Roman. & Manua lia quarundam Ecclesiarum. Respondetur ad primum, S. Dionysius non deseribit Missam, etiam si quidam inter